

ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК ЗАЛЕЖНО ВІД КОНСТРУКТИВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТАНКОВОГО ОБЛАДНАННЯ

О. В. Лемеш, студент

Науковий керівник – д.с.-г.н., доцент Лихач В.Я.

Миколаївський національний аграрний університет

В статті представлені результати досліджень, щодо впливу типу станку для утримання свиноматок у холостий період, період умовної поросності (від моменту парування та протягом 30 днів) на їх відтворювальні якості. Встановлено, що утримання свиноматок протягом холостого та умовнопоросного періодів в станках №2 позитивно впливало на показник заплідненості. Так у маток дослідної групи він становив – 85,3%, що вище за контроль на 7,9% ($P > 0,95$). Також відмічено вірогідний вплив конструкційних особливостей станку №2 на кількість поросят при народженні та відлученні.

Ключові слова: технологія, утримання, тип станку, свиноматка, відтворювальні якості.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень та публікацій. У вирішенні проблеми підйому тваринництва основна роль належить раціональній системі утримання сільськогосподарських тварин. Мова йде про застосування цілого ряду систем, способів і методів утримання, які б сприяли підвищенню продуктивності, стійкості тварин до різних захворювань і разом з тим були найбільш ефективними за витратами праці, засобів, використання землі, обладнання, приміщень і т. п. [1, 4, 9].

Як зазначає В. П. Рибалко (2006), що характерні особливості свинарських підприємств повинні бути такі: потокове виробництво продукції, висока технічна забезпеченість, повна механізація і автоматизація процесів, утримання тварин в умовах обмеженого руху, формування однорідних, стандартизованих статевовікових груп, високі вимоги до якості раціонів та їх повноцінності, створення оптимальних параметрів мікроклімату для кожної виробничої групи, знання та чітке дотримання технології виробництва [5].

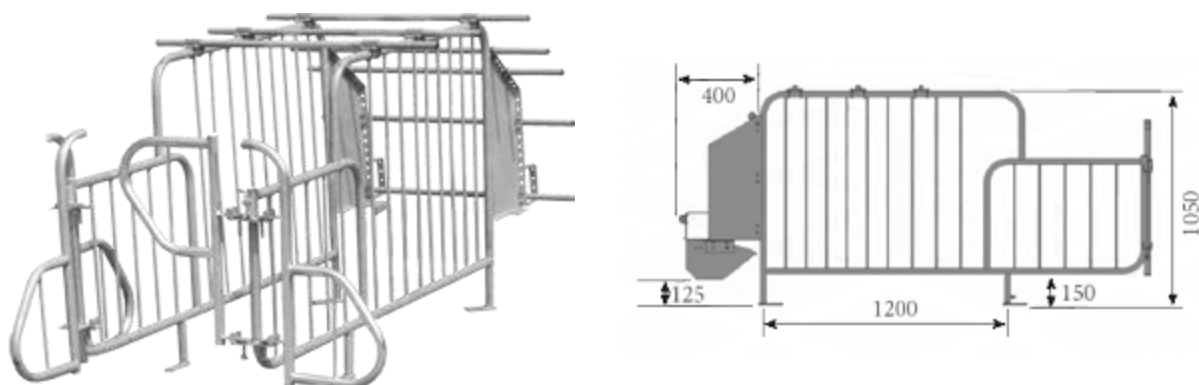
Найбільш складним і найменш вирішеним питанням у виробництві свинини є організація відтворення стада, а саме організація технології утримання свиноматок. Думки багатьох вчених про способи і системи утримання холостих і порослих свиноматок, на дільниці відтворення, дуже суперечливі. Найбільш дискусійним є питання розміру груп, необхідності активного моціону, застосування вигульного чи безвигульного утримання,

групового чи індивідуального, вибір типу станкового обладнання, тобто єдиної думки щодо питання утримання маток в різні фізіологічні періоди ще не має [2, 3, 9].

На сьогодні вітчизняна та зарубіжна промисловість випускає дуже широкий спектр станкового обладнання для індивідуального утримання свиноматок в холостий та поросний періоди. Представлене обладнання має певні конструктивні та ергономічні особливості, різниться за вартістю та особливостями монтажу, тощо [2, 6, 7]. В процесі практичної експлуатації даного станкового обладнання на комплексах з виробництва свинини спостерігалися розбіжності в продуктивності свиноматок, що викликає необхідність вивчення впливу різних типів станків для утримання холостих, умовнопоросних та поросних свиноматок на їх відтворювальні якості.

Враховуючи актуальність цього питання та зацікавленість виробників, в результаті досліджень, було поставлено за **мету** дослідити вплив різної конструкції станків для утримання холостих та умовнопоросних свиноматок на їх відтворювальні якості.

Матеріали та методика досліджень. Експериментальні дослідження проводились в умовах приватного підприємства (ПП) «Думітраш» Миколаївської області. За прийнятою в господарствах технологією основні свиноматки після відлучення порослят та ремонтні свинки після встановлення у них стану охоти утримуються в індивідуальних станках, після штучного осіменіння дані технологічні групи тварин протягом 30 днів також утримуються в індивідуальних станках. На 30-й день по факту встановлення поросності, за допомогою УЗ-сканера, поросні матки переводяться на дрібногрупове утримання. За 7 днів до очікуваної дати опоросу маток переводили на ділянку опоросу. Свиноматки контрольної групи утримувалися в станках №1 (рис. 1). Характеристика станка: ширина – 600 мм; загальна довжина – 2330 мм; довжина до годівниці – 1900 мм.

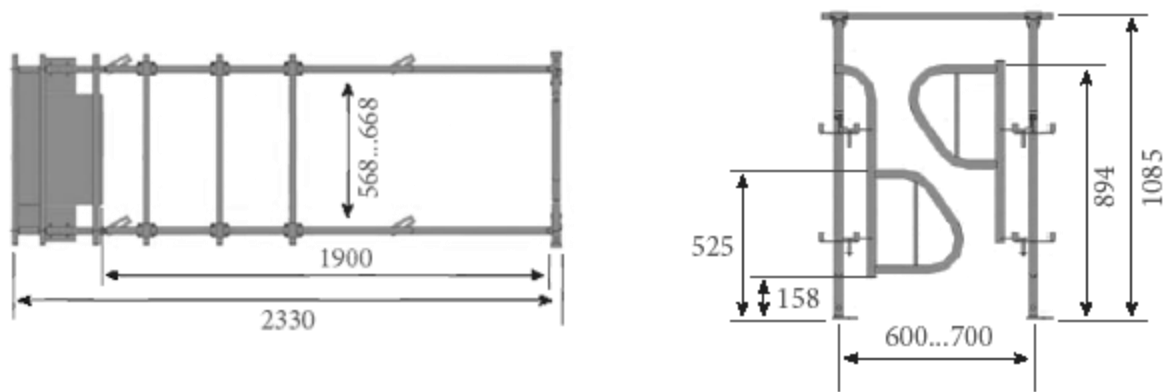

Рис. 1. Станок для утримання холостих та умовнопоросних свиноматок «№1»

Свиноматки дослідної групи утримувалися в станках №2 (рис. 2). Характеристика станка: ширина – 600 мм; загальна довжина – 2219 мм; довжина до годівниці – 1820 мм. Станки (№1, 2) спроектовані таким чином, щоб рухливість свиноматки була обмежена, і в неї не було можливості розвернутися; при цьому доступ до свиноматки вільний, щоб нічого не перешкоджало проведенню осіменіння, вакцинації та інших зооветеринарних процедур. Станки виготовлені з оцинкованих труб.

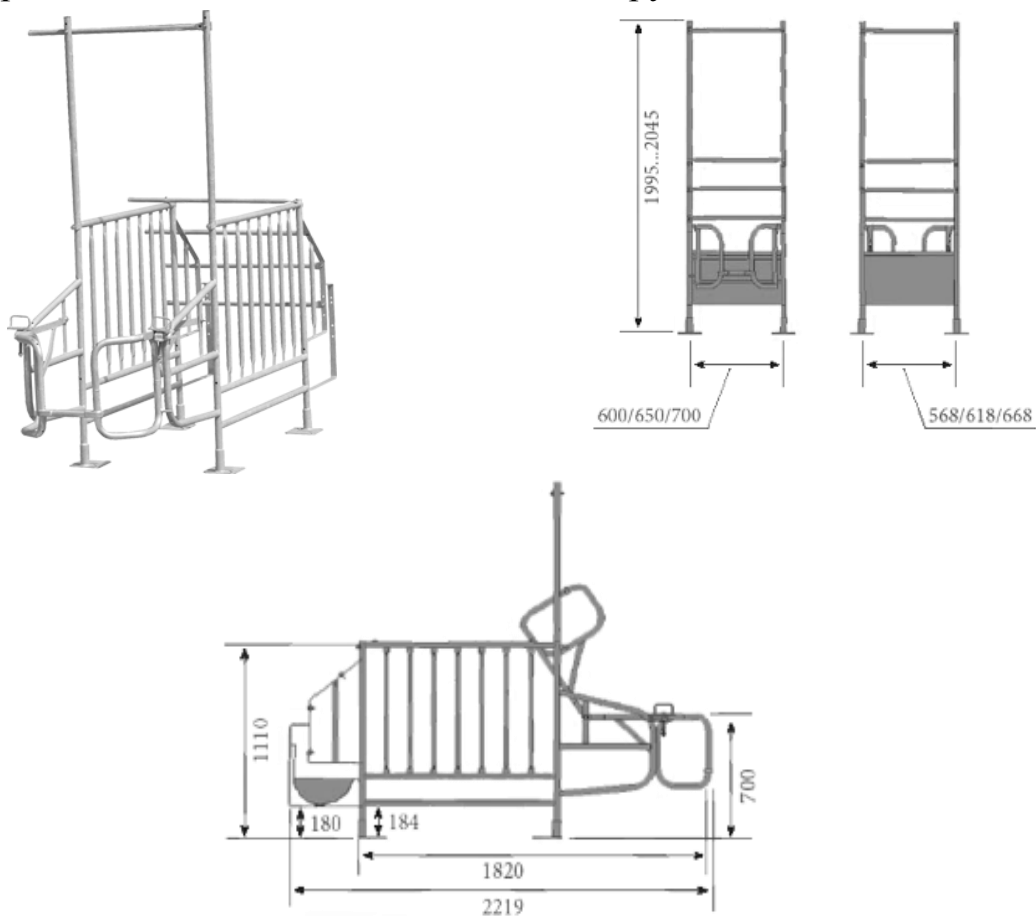

Рис. 2. Станок для утримання холостих та умовнопоросних свиноматок «№2»

Експериментальна частина досліджень полягала у вивченні впливу типу станку для утримання свиноматок у холостий період, період умовної поросності (від моменту парування та протягом 30 днів) на їх відтворювальні якості.

Відтворювальні якості свиноматок піддослідних груп визначали за наступними показниками: відсоток заплідненості, відсоток прохолосту, кількості порослят при народженні (всього), багатоплідності, живої маси кожного поросляти при народженні і відлученні (28 днів), кількості порослят в гнізді при відлученні і збереженості приплоду. Дослідження проводили загальноприйнятими зоотехнічними методами [8].

Результати досліджень. Дані на основі проведених досліджень (в середньому по господарствам) щодо вивчення показників заплідненості та прохолосту свиноматок піддослідних груп за умов використання для їх утримання різних за конструкцією індивідуальних станків наведені у табл. 1.

Встановлено, що утримання свиноматок протягом холостого та умовнопоросного періодів в станках №2 позитивно впливало на показник заплідненості, так у маток дослідної групи він становив – 85,3%, що вище за контроль на 7,9% ($P > 0,95$).

Таблиця 1

Показники заплідненості і прохолосту свиноматок, ($n = 12$), $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Група	Показник заплідненості, %	Показник прохолосту, %
I-контрольна	$75,6 \pm 2,27$	$24,4 \pm 0,50$
II-дослідна	$83,5 \pm 2,62^*$	$16,5 \pm 0,42^{***}$

Примітки: * - $P > 0,95$; *** - $P > 0,999$.

Отриману різницю можливо пояснити тим, що при утриманні свиноматок у станках №2, зручніше було проводити робочі операції з осіменіння (створювалися кращі умови стимуляції свиноматок), вакцинації та обстеження УЗ-сканерами. Відсутність труб над свиноматкою, конструкція задніх дверцял у станках №2, на відміну від станків №1, полегшувало доступ до свиноматки, зоотехнічному та ветеринарному персоналу, відповідно вони менше задавали стресу тваринам.

Конструктивні особливості станків №2 (дослідна група) дозволяли витратити менше часу та зусиль обслуговуючого персоналу на постановку та вигін свиноматок. Так, як відповідно до конструкції станків №1 та №2 вхід та вихід свиноматок відбувається через задні дверцята, то при використанні станків №1 тварини більше травмувалися, більше піддавалися фізичному впливу персоналу, все це, в свою чергу, відбивалося на показниках

відтворювальних якостей маток. Також за рахунок більшої висоти від підлоги до краю станку №2 (184 мм) свиноматки швидше, без зайвих зусиль підводилися на ноги, під час годівлі та впливу різного виду подразників, на відміну від утримання в станках №1.

Дані на основі проведених досліджень щодо відтворювальних якостей свиноматок піддослідних груп за умов використання для їх утримання (холостий та умовнопоросний періоди) різних за конструкцією індивідуальних станків наведені в табл. 2.

Типи станків, які використовувалися для утримання свиноматок піддослідних груп, в холостий період та в період умовної поросності, вірогідно не вплинув на показник загальної кількості поросят при народженні.

Таблиця 2

Відтворювальні якості свиноматок ($n = 12$), $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Група	Кількість поросят при народженні, гол.		Частка мертвонароджених поросят, %	Великоплідність, кг	У віці 28 днів		Збереженість, %
	всього	живих			кількість поросят, гол.	жива маса поросят, кг	
I-контрольна	11,4 ±0,38	10,5 ±0,21	8,1	1,44 ±0,02	9,8 ±0,24	8,00 ±0,16	93,7 ±1,60
II-дослідна	11,8 ±0,34	11,2 ±0,20*	5,4	1,41 ±0,03	10,6 ±0,26*	7,95 ±0,20	94,5 ±1,46

Примітка. * - $P > 0,95$

Народження мертвих поросят мало місце у тварин обох груп, але більше їх було у свиноматок, які в холостий період та в період умовної поросності утримувались у станках №1 (контрольна група) та становило – 8,1%, що на 2,7% більше аналогів дослідної групи, які утримувалися у станках №2.

Менший відсоток мертвонароджених поросят (5,4%) обумовив вище значення багатоплідності у свиноматок II дослідної групи – 11,2 гол., що 6,7% більше за аналогів I контрольної групи ($P > 0,95$).

В результаті досліджень за показниками великоплідності, живої маси поросят при відлученні та збереженості не встановлено вірогідної різниці між тваринами піддослідних груп, адже різні типи станків не впливають на досліджувані показники.

Відмічено вірогідний вплив конструкційних особливостей станку №2 на

кількість поросят при відлученні, у свиноматок II дослідної групи було відлучено на 8,2% більше поросят ($P>0,95$) у порівнянні з аналогами контролю.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Станки для утримання холостих свиноматок та умовнопоросних маток №2 – забезпечують зручність при осіменінні, підвищення запліднюваності і збереженості плоду, а також створюють оптимальні умови для спостереження і контролю за кожною твариною. Можна стверджувати, що станки №2 анатомічно більш підходять для свиноматок під час їх осіменіння та періоду умовної поросності.

В подальшій науковій роботі планується проведення досліджень з метою вивчення відтворювальних якостей свиноматок залежно від конструктивних особливостей станків опоросу.

Список використаних джерел

1. Новіков О. Є., Лихач В. Я., Шебанін П. О., Бородаєнко Ф. А. Створення конкурентоспроможного підприємства з виробництва свинини на базі навчально-науково-практичного центру Миколаївського аграрного університету // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв: МНАУ, 2014. – Вип. 2(78). – С. 3–15.
2. Повод М. Г., Гетьман В. В. Утримання та годівля холостих і поросних свиноматок // Пропозиція. – 2007. – №8. – С. 116-121.
3. Походня Г. С. Оптимальные условия содержания маток на комплексе // Свиноводство. – 1985. – №1. – С. 30–31.
4. Походня Г. С. Промышленное свиноводство // Белгород : Крестьянское дело, 2002. – 491 с.
5. Рибалко В. П. Тенденції і напрями розвитку свинарства // Ефективне тваринництво. – 2006. – №7. – С. 7–11.
6. Станки для содержания поросных свиноматок (тип №8; тип №17) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.variant.kharkov.com/agriculture/insemination>
7. Станковое оборудование для содержания поросных свиноматок на участке искусственного осеменения [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vektor.org.ua/oborudovanie/dlya-svinokompleksov/>
8. Сучасні методики досліджень у свинарстві. – Полтава, 2005. – 228 с.
9. Черненко А. В. Відтворювальні якості свиноматок при різних способах утримання // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв: МДАУ, 2006. – Вип. 3(35). – С. 85-88.